

ISSN 2411-1546
DOI 10.35619/ucpmk.v46i

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут культурології Національної академії мистецтв України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State University of the Humanities
National Academy of Arts of Ukraine
Institute for cultural research (Institute of culturology)
National Academy of Arts of Ukraine**

**УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА :
МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, ШЛЯХИ РОЗВИТКУ
Науковий збірник**

**UKRAINIAN CULTURE :
THE PAST, MODERN, WAYS OF DEVELOPMENT
Scientific journals**

**Напря́м : Мистецтвознавство
Branch : Art Criticism**

Випуск 46

Issue 46

**Засновано у 1995 році
Founded in 1995**

**Рівне : РДГУ, 2023
Rivne : Rivne State University in the Humanities, 2023**

УДК 94 (477)

Співзасновники: Рівненський державний гуманітарний університет та Інститут культурології Національної академії мистецтв України; видавець: Рівненський державний гуманітарний університет.

Збірник перереєстрований МОН України як фахове видання з мистецтвознавства (Додаток 4 до наказу Міністерства освіти і науки України 02.07.2020 № 886) і входить до категорії «Б», за спеціальностями: 023 – образотворче мистецтво; 024 – хореографія; 025 – музичне мистецтво; 026 – сценічне мистецтво; 027 – музеєзнавство; 034 – культурологія.

Друкується за рішенням учених рад РДГУ (протокол № 11 від 30 червня 2023 р.) та Інституту культурології НАМ України (протокол № 4 від 31 травня 2023.)

Видання зареєстровано: ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN № 2411-1546 (Print).

Видання індексується: Index Copernicus (Польща), Google Scholar, Cosmos (США) та Research Gate, Research Bible (Німеччина); CEEOL; Cite factor; European Reference Index for the Humanities (ERIH), Збірник поданий на порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України».

Статті перевіряються на системі антиплагіат «strikerplagiarism», або «Unicheck».

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації видано Міністерством юстиції України, серія КВ № 22258-12158 ПР від 20.05.2016 р.

Головний редактор:

Muszkietka Radoslaw – prof. UMK profesor uniwersytetu Katedra Kultury Fizycznej Nicolaus Copernicus University, Toruń, експерт Міністерства національної освіти (Республіка Польща); **Виткалов Сергій Володимирович** – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрії, культурології та музеєзнавства, Рівненський державний гуманітарний університет, заступник головного редактора (Україна).

Редакційна колегія:

Чміль Г. П. – доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України, директор Інституту культурології НАМУ (голова редколегії); **Афоніна О. С.** – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (Україна); **Виткалов В. Г.** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрії, культурології та музеєзнавства, Рівненський державний гуманітарний університет, відповідальний секретар (Україна); **Вергунова Н. С.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри «Дизайн та 3d моделювання» Харківський національний університет міського господарства ім. О. Бекетова; **Гончарова О. М.** – доктор культурології, професор, професор кафедри музеєзнавства та експертизи історико-культурних цінностей, Київський національний університет культури і мистецтв (Україна); **Гаврилюк С. В.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри музеєзнавства та інформаційно-аналітичної діяльності, Волинський національний університет ім. Лесі Українки (Україна); **Герчанівська П. Е.** – доктор культурології, професор, професор завідувач кафедри філософії та культурології Київського національного університету технологій та дихайну (Україна); **Горбань Ю. І.** – кандидат культурології, професор кафедри інформаційних технологій, Київський національний університет культури і мистецтв (Україна); **Гуменчук А. В.** – кандидат історичних наук, доцент, перший проректор, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури (Україна); **Душний А. І.** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри народних музичних інструментів та вокалу, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (Україна); **Дичковський С. І.** – доктор культурології, професор, директор інституту практичної культурології та арт-менеджменту, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (Україна); **Зінків І. Я.** – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри теорії музики, Львівська національна академія музична академія ім. М.В. Лисенка (Україна); **Копієвська О. Р.** – доктор культурології, професор, завідувач кафедри арт-менеджменту та івент-технологій, в/о ректора, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (Україна); **Кротова Т. Ф.** – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри мистецтва і дизайну костюму, Київський національний університет технологій та дизайну; **Коваль Л. М.** – доктор технічних наук, доцент, завідувач кафедри графічного дизайну, Київська академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М.Бойчука (Україна); **Курдина Ю. М.** – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини, Національний університет «Львівська політехніка» (Україна); **Лагутенко О. А.** – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри теорії та історії мистецтв Національна академія образотворчого мистецтва та архітектури (Україна); **Мартич Р. В.** – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, Київський університет імені Б. Грінченка (Україна); **Майстренко-Вакулєнко Ю. В.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, в.о. проректора з наукової та творчої роботи, Національна академія образотворчого мистецтва та архітектури (Україна); **Матоліч І. Я.** – кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри дизайну, «Університет Короля Данила» (Україна); **Оборська С. В.** – кандидат мистецтвознавства, професор, Київський національний університет культури і мистецтв (Україна); **Олійник В. А.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, ПВНЗ «Київський університет культури»; **Петрова І. В.** – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля, Київський національний університет культури і мистецтв (Україна); **Кдирова І. О.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри «Музичне мистецтво естради» КЗ Київської ради «Академія мистецтв ім. П.Чубинського»; **Сташевська І. О.** – доктор педагогічних наук, заслужений діяч мистецтв України, професор, Харківська державна академія культури (Україна); **Смирна Л. В.** – доктор мистецтвознавства, професор, старший науковий співробітник, начальник відділу міжнародних наукових і мистецьких зв'язків, Національна академія мистецтв України (Україна); **Совгира Т. І.** – кандидат мистецтвознавства, доцент доцент кафедри режисури та акторської майстерності Київський національний університет культури і мистецтв (Україна); **Татарнікова А. А.** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри хорового диригування, Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданова (Україна); **Шабанова Ю. О.** – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії і педагогіки, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (Україна); **Zukow Walery** – Associative professor, Department of Spatial Management and Tourism, Nicolaus Copernicus University in Toruń, Toruń (Poland); **Андрущенко Т. І.** – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри етики та естетики, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова (Україна); **Жукова Н. А.** – доктор культурології, професор кафедри графіки ВПІ, «КПІ ім. І. Сікорського» (Україна); **Личковав В. А.** – доктор філософських наук, професор, заслужений працівник освіти України, професор кафедри культурології і міжкультурних комунікацій, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (Україна); **Петрова О. М.** – доктор філософії, професор, головний співробітник ПСМ АМ України (Україна); **Фрайт О.** – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки Дрогобицький державний педуніверситет ім. І. Франка (Україна); **Фрідріх А. В.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови, РДГУ (PhD Affiliation: Warsaw University, Poland Indiana University, the USA, nonresidential fellowship, U4U, Invited Scholar), редагування англомовного тексту анотацій (Україна).

Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зб. Вип. 46 / упоряд. і наук. ред. В. Г. Виткалов; редкол.: Г. П. Чміль, О. С. Афоніна, С. В. Виткалов та ін.; наук.-бібліогр. редагування наукової бібліотеки РДГУ. Рівне : РДГУ, 2023 307 с.

Редагування англомовного тексту анотацій – канд. пед. наук, доц. кафедри практики англійської мови РДГУ **Фрідріх А. В.**

Рецензенти: **Карась Г. В.** – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри методики музичного виховання та диригування, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаніка».

Редя В. Я. – доктор мистецтвознавства, професор, Національна музична академія України імені П. І. Чайковського.

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

У збірнику вміщено статті науковців вищих навчальних закладів, присвячені розгляду історико-мистецької проблематики переважно західноукраїнських теренів. Певна частина матеріалу висвітлює різнобічні грані теоретико-методологічних проблем українського мистецтва. Окремі розділи складають повідомлення, огляди та рецензії.

Для науковців, студентів, аспірантів та усіх тих, хто цікавиться вітчизняною історико-мистецькою спадщиною.

ISSN 2411-1546

УДК 477.125.3

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ НАУКОВОГО ПОШУКУ В ЧАС ВІЙНИ

Виткалов Володимир Григорович – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0003-0625-8822>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.v46i.664>
volodumur_vitkalov@ukr.net

Виткалов Сергій – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0001-5345-1364>
sergiy_vsv@ukr.net

Аналізуються склад учасників і тематичний ряд виступів учасників XIX міжнародної науково-практичної конференції «Українська та світова культура в умовах глобалізаційних викликів та війни», проведеної на кафедрі івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету; окреслюється проблемний ряд організації наукового пошуку у час війни та наголошується на важливості консолідації зусиль науково-педагогічних працівників вищої школи у спробі формування нових координат духовності у зв'язку з євроінтеграційними процесами, що активно розгортаються в країні.

Ключові слова: євро інтеграційні процеси, міжнародна культурна комунікація, ціннісний ряд, культурні практики, соціокультурна діяльність, науково-практична конференція.

Війна, незважаючи на значні суспільні потрясіння, пов'язані зі знищенням людського потенціалу, руйнуванням інфраструктури країни, стимулювала у той же час безліч ініціатив у життєдіяльності людської спільноти, постійно продукуючи нові її форми [3]. От і 16-17.11.2023 року за участі групи провідних ЗВО України у Рівненському державному гуманітарному університеті на базі кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства проведено XIX міжнародну науково-практичну конференцію «Українська і світова культура в умовах глобалізаційних викликів та війни», до Оргкомітету якої подали заявки 411 науковців та здобувачів різних освітніх ступенів [4].

Подібні заходи є ефективним підсумком сформованих й відрегульованих багаторічною практикою професіональних контактів колективу НПП, що виникли в результаті укладених угод про співпрацю між групою українських та, частково, європейських ЗВО, чий науково-педагогічні працівники забезпечують підготовку фахівців за розмаїттям спеціальностей напрямів 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки», постійно залучаючи до цього кола й інші ЗВО, в основі професійної діяльності яких окреслені вище напрями також складають важливий сегмент освітньої самореалізації. Останнім часом до цього процесу долучаються й іноземні аспіранти, розширюючи таким чином власні форми професійної самореалізації, спрямованої на вітчизняний сегмент, збагачений інокультурним досвідом.

Зміна підходів до організації освітнього простору в країні [2], поглиблення автономії ЗВО, з одного боку, а з іншого, – створення нових організаційних структур у формі Національного Агентства з якості вищої освіти та низки галузевих експертних рад, посилення контролю за освітньою діяльністю ЗВО з боку МОН України, еволюція ціннісного ряду студентської молоді під впливом глобалізаційних викликів та війни, стимулювали й відповідну реакцію НПП мережі вітчизняних університетів на зміну організаційної ситуації. Тому створення подібних конгломератів, основні контури яких наведені вище, надав його учасникам низку відчутних переваг, стимулювавши подальший організаційно-методичний пошук і в педагогічному середовищі, у результаті чого науково-педагогічні працівники групи провідних університетів активно співробітничать у різних площинах, допомагаючи один одному в організації акредитаційних експертиз, обговоренні нагальних проблем освітнього простору, проведенні спільних наукових досліджень та публікації колективних монографій, участі у редколегіях фахових наукових збірників, підвищенні кваліфікації викладацького складу, підготовці та опонуванні дисертаційних досліджень, проведенні спільних занять для студентів науково-педагогічними працівниками різних ЗВО, ознайомчих екскурсій в навчальних закладах тощо.

Окреслена форма організаційної взаємодії надає широкі можливості для більш глибокого ознайомлення з системою функціонування регіональної та й глобальної вищої школи (понад 30 іноземних учасників, переважна більшість з яких уже надіслала матеріали для публікації), перегляд освітніх пропозицій чи їх проблемного ряду. Ця співпраця значною мірою поглиблює й адаптаційні сегменти у функціонуванні освітнього простору, так потрібні молоді у час війни. І врешті-решт, подібні

угоди та наявні результати стають важливою формою вироблення спільного напрямку освітньої діяльності, активно наближаючи Україну до європейських культурно-освітніх координат.

Повертаючись до характеристики цього заходу, потрібно підкреслити, що склад учасників викликає повагу: зареєстровані представники 92 ЗВО різних рівнів акредитації, а також співробітники музейних установ, закладів сфери професійного мистецтва та інших структур (30 з яких мають статус національних). Їх представництво охоплює 8 країн (Китай, Польща, Болгарія, Німеччина, Казахстан, Азербайджан, Катар – *Середній Схід*, Україна).

Якісний склад тих, хто надіслав заявки до участі в конференції, також досить респектабельний: 69 – докторів наук, професорів, 100 – кандидатів наук, доцентів, 67 аспірантів, 23 з яких – іноземці, 70 магістрантів та 53 бакалаври. Тобто, виходячи навіть із цього статистичного показника, проблематика обговорень та тематика надісланих статей, публікація яких запланована у 3 науково-метричних збірниках, два з яких категорії «Б», дає підставу стверджувати про високий потенціал наукового сегмента у вітчизняній вищій школі. Тоді як ретроспектива цих заходів підтверджує ефективність активної співпраці українських та іноземних ЗВО у спільному освітньому просторі. Адже за допомогою розширення подібних форм в українських університетах помітно збільшилася кількість іноземних студентів та аспірантів, суттєво вплинувши на формат спілкування і методичного забезпечення освітнього процесу, мовний сегмент та й матеріально-технічну базу навчальних закладів; відрегулювалися нові напрями освітньої й науково-методичної діяльності, виникла добра нагода для подальшого розширення форм академічної мобільності вітчизняних педагогів. Тож конференція, як форма обговорення актуальних професійних проблем, та наступні публікації матеріалів у наукових збірниках, – чи не найкращий аргумент на користь подібної взаємодії. І саме вона доводить, у числі інших її переконливих сегментів, важливість цього спілкування, позаяк саме воно й формує широке поле пропозицій для подальшого творчого експерименту, маючи перед собою, так би мовити, «освітню партитуру» наукового пошуку колег.

Статистика наших заходів, започаткованих у формі всеукраїнських наукових зібрань, наступна: 2009 р. – 260 учасників; 2010 р. – 271 учасник; 2011 р. – 297 учасників; 2012 р. – 315 учасників; 2013 р. – 297 учасників; 2014 р. – 369 учасників; 2015 р. – 350 учасників. Перехід у статус міжнародних конференцій змінив, відповідно, не лише формат їх організації, але й статистику: 2016 р. – 429 учасників (5 країн); 2017 р. – 490 учасників (5 країн), 2018 р. – 456 учасників (6 країн), 2019 р. – 539 учасників (6 країн), 2020 р. – 457 учасників (6 країн), 2021 р. – 300 учасників (6 країн), 2022 р. – 399 учасників (5 країн), 2023 р. – 412 учасників (8 країн) [1].

У процесі безпосереднього проведення анонсованої конференції виявилось безліч цікавих сегментів, серед яких участь у заході групи докторів наук, професорів, що нині знаходяться за межами України (Німеччина, Польща, Австрія, Ізраїль, Італія – І. Петрова, М. Левченко, Ю. Сабадаш, О. Васюта, М. Кочубей, В. Шульгіна та ін.), виступи яких додали відповідного шарму у сприйнятті пропонованого матеріалу, адже їх матеріали базувалися й значною мірою на художньому досвіді, здобутому уже в час війни в процесі спілкування з представниками нового культурного середовища. Та й порівняльних характеристик різних форм культурної діяльності в їх доповідях не бракувало.

Інакше кажучи, згадані конференції підтверджують ефективність сформованого багаторічною співпрацею специфічного освітнього Консорціуму, тобто сталого кола науково-педагогічних працівників провідних вітчизняних ЗВО, в яких наявні спеціальності освітніх напрямів 02 «Культура та мистецтво», і 03 «Гуманітарні науки», які в процесі своєї організаційної діяльності активно розширюють не лише освітні сегменти власної професійної праці, але й інших форм позиціонування українського педагога – наукової, науково-методичної, соціокультурної та виховної.

Стосовно тематичного ряду виступів та надісланих до редколегії наукових статей, то вони охоплюють широке коло проблем, починаючи від найбільш подразнюючих, якими є війна і все, що з нею пов'язане («Моральний свідок воєнних злочинів: визначення поняття в контексті стратегій збереження національної пам'яті України»; «Тексти війни: культурні практики українців у Німеччині»; «Культура війни у війні в Україні», «Українська культура як потужний чинник між культурного діалогу в Європі» тощо).

Чималий обсяг матеріалу цього ж напрямку комунікує з іншим аспектом, спрямованим на ліквідацію психологічних наслідків війни, побачених крізь призму власної практики іноземних фахівців («Застосування інноваційних фізіотерапевтичних методик до воїнів ЗСУ з посттравматичним синдромом», «Міжнародна комунікація як засіб подолання російської агресії»). Віднесемо до цього ряду й низку інших розвідок, мета яких – пошук ефективних шляхів майбутнього розвитку України («Інтеграція мікро- та макро підходів для аналізу перспектив України у європейському соціокультурному просторі»; «Сегментація суспільства в «стратегіях влади» М. Фуко: перспектива майбутнього України»,

«Деколонізація національної спадщини у стратегіях музейної комунікації «Україна-світ» тощо), чи не менш оригінального матеріалу культурно-мистецького спрямування («Культурний дифузійнізм у дискурсі ціннісних орієнтацій»; «Українська культура крізь призму мас-медіа як нового експертного середовища»; «Перформативні практики: культурно-антропологічний аспект» тощо) та методологічних і методичних аспектів функціонування вищої школи в параметрах євро інтеграційних процесів («Актуалізація ідентичності у системі освітніх програм за спеціальністю 032 «Історія та археологія»»; «Інституціональна структура дослідницького процесу в українській бібліографії»). Оригінальністю вирізнялися як виступи, так і наукові розвідки О. Концевича («Інтелектуалізація виконавського універсалізму трубача крізь призму спеціалізованого устаткування») чи О. Войтовича («Коригування акустики концертних зал історико-релігійних споруд»), спрямовані на оприлюднення результатів експериментальних винаходів, за допомогою яких можна з'ясувати низку професійних аспектів, не можливих ще донедавна, зокрема винаходу спеціальних пристроїв для трубачів та, відповідно акустичних особливостей сакральних споруд, використовуваних нині як концертні зали) і завершуючи розробкою окремих складових комплексних наукових тем, які в професійному активі має кожна освітня структура («Проблема перекладу української дитячої літератури болгарською мовою», чи «Опера Вірка Балея «Червона земля. Голод» у дискурсі травми пам'яті культури», «Культурна дипломатія як форма культурного діалогу театральних практик: Україна-ЄС (2014-2023)» та ін.

Сюди можна додати й низку дисертаційних розвідок китайських дослідників, спрямованих на виявлення специфіки художнього досвіду цієї унікальної за культурними ознаками країни: «Сучасна китайська симфонічна музика: джерелознавчий аспект», «Співдія європейських та китайських тенденцій у становленні й розвитку національного симфонізму у Китаї упродовж ХХ століття», «Актуалізація фольклорної традиції в сучасних реаліях: досвід Китаю» й України та ін.), які останніми роками активізували власну присутність не лише в студентських аудиторіях, але й науковому просторі України, презентуючи достатньо глибокі наукові дослідження, сутність яких – з'ясувати точки дотику українських та китайських художніх систем у популяризації регіональної (в широкому сенсі побутування цього терміну) культурно-мистецької спадщини.

Не можна не відзначити й оригінальність виступів та низку наукових розвідок, мета яких – між культурна взаємодія вітчизняних митців та їх адаптація під духовні реалії європейських країн («Міжнаціональний історико-культурний діалог в умовах глобалізаційних викликів: творча діяльність українських музикантів у Швейцарії», «Міфологія надії у французькому театрі абсурду», «Звуковий архів Українського Вільного університету в контексті збереження культурної спадщини української діаспори», «Міграційні процеси в Україні як чинник формування діаспор» та ін.) чи нові форми між культурної взаємодії в окремих напрямках творчості («Деякі аспекти культурної адаптації азербайджанських емігрантів у європейських країнах»). Утім і власні актуальні питання стосовно організації творчого процесу намагаються просувати вітчизняні мистецтвознавці у наукове середовище («Перспективи входження України у світовий рух захисту і охорони праці музикантів: ергономічна площина поширення та розвитку арт-медицини», «Специфіка емоційного і професійного вигорання викладачів під час війни», «Теоретичні орієнтири української культурології: досвід 2020-2023 рр.» та ін.).

Традиційно на кожному подібному заході демонструються фрагменти фундаментальних досліджень вітчизняних науковців, які чимало років знаходяться на видноколі науки і на конференціях презентують окремі здобутки з теоретико-прикладних напрацювань («Богиня Місяць у восьмицятенній структурі орнаментальних мисок Трипілья»; «Проблеми реконструкції та значення слов'янських музичних інструментів у духовній культурі середньовічної Європи, «Трипільські керамічні ідіофоні-калатальця: морфологія та семантична інтерпретація», «Ідеологія фемінізму як фактор модернізації правової культури українського соціуму у складі Австро-Угорщини», «Сучасна бразильська гітарна музика: джерелознавчий аспект» та ін.). Трапляються й епатажні теми виступів, які лише підкреслюють оригінальність бачення обговорюваних проблем заходу крізь призму власної дослідницької пропозиції («Казус «зачіски Джонсона»: культурологічний ефект») [1; 6].

У програмі наших конференцій зберігається й надалі традиційний напрям досліджень – «Регіональна культурна практика», в якому й на цей раз представлено значний масив інформації про локальний контекст творчості та її теоретичного осмислення. І саме він демонструє розмаїття постатей чи їх творчого доробку в системі культурного поля країни, а також провідні аспекти організаційно-фінансової чи методичної діяльності місцевих органів влади, спрямованої на зміну ситуації в тій чи іншій локації («Регіональна культурно-мистецька інфраструктура як предмет наукового дослідження», «Національне культурне надбання або роль митця у вивченні культурологічної локалістики», «Творча діяльність Дмитра Циганкова: на пошану 100-річчя від дня народження», «Затоплена культурна спадщина: творчість Поліни Райко», «Ментально-релігійна складова у народній художній творчості і

фольклорі представників національних спільнот Києва», «Культурна деокупація Маріуполя: шляхи реалізації проекту» та ін.), або більш широкий дослідницький контекст, спрямований на культурні регіони («Проблема регіональних досліджень китайського фольклору у локальних геокультурних зонах та їх утілення в жанрі обробок народних пісень» чи «Культурне середовище української громади: акмеологічні пріоритети») [1; 29-34]. Узагалі молоді китайські дослідники останнім часом демонструють надзвичайно високий рівень професійної мобільності у розробці обраних наукових проблем, що помітно як по репрезентації виступів на наукових конференціях, так і публікаціях відповідного матеріалу.

Не менш розмаїтою є й студентська (бакалаврська) секція, проведена 17.11, представлена хоча й дещо меншою кількістю учасників (53), ніж це було у минулі роки, однак за напрямками наукового пошуку і формами презентації не менш оригінальна та глибока. В ній, як і в інших секціях, є чимало доповідей, що демонструють бажання досліджувати сторінки власної історії («Індустрія української культури в час війни», «Волинь у культурно-історичному вимірі: історіографічний аспект дослідження», «Вітринна виставка Романа Бжеського: відкриття постаті діяча через матеріали художньої експозиції», «Напрями просвітницької діяльності в ЗСУ» та ін.). Хоча є й чимало тем, які свідчать про сформованість наукового інтересу і подальшу його розробку на інших освітньо-кваліфікаційних рівнях («Оцінка ефективності алгоритмів машинного навчання при реставрації звуку зі старих записів», «Стародруковані видання у наукових дослідженнях ХХ – першої третини ХХІ століття», «Електронна бібліотека як складова інформаційно-освітнього середовища РДГУ» та ін.) [1; 35-39].

Традиційним підсумком заходу стало проведення Круглого столу для усіх тих, хто входить до нашого освітнього консорціуму з обговорення актуальних питань функціонування освітньо-професійних та освітньо-наукових програм спеціальностей зазначених вище напрямів, на якому на цей раз акцентувалася увага на прагматизації навчання, особливостях організації усіх видів практик, ролі «вибіркових» дисциплін навчального плану, студентської наукової творчості у формі різноманітних молодіжних товариств, подальшому проведенні подібних конференцій, розширенні практики рецензування науково-методичних праць, підготовки колективних монографій тощо.

І хоча лише за темарієм виступів складно скласти уяву про дослідницьке розмаїття комплексних наукових кафедральних тем, позаяк проблематика виступів формувалася під загальною назвою конференції, їх запропонований перелік також дає достатню уяву про потенціал університетської науки в умовах значних суспільних трансформацій. Утім, цю інформацію поглиблюють й наукові збірники, зокрема й той, що знаходиться у руках читача. Адже тематичний ряд статей, як і кількість учасників зайвий раз переконують у високій соціальній активності педагогів вітчизняної вищої школи, її подальшій спробі шукати точки дотику з інокультурним середовищем.

Таким чином, не зважаючи на складний психологічний стан населення України, нинішні міграційні чинники та наявність у кожному ЗВО власних напрямів міжнародної співпраці, існуюча форма професійних контактів дає можливість кожному університету, що знаходиться в регіоні чи центрі країни, збагатитися новим організаційно-методичним досвідом та, критично його осмисливши, спробувати запровадити його елементи у власну освітню траєкторію, а відтак – за допомогою подібних заходів виконувати функцію й «м'якої» дипломатії, провідний напрям якої спрямований на просування вітчизняних організаційно-педагогічних методик та культурної спадщини до світового культурного простору. Ця конференція підтверджує також високий потенціал соціальної активності вітчизняних педагогів, які намагаються продовжувати науково-дослідну діяльність, зберігаючи традиції регіональних наукових шкіл і вводячи до культурного обігу безліч оригінальної інформації.

Список використаної літератури:

1. Всеукраїнські та міжнародні науково-практичні конференції, організовані кафедрою івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ у 2005-2023 рр. *Приватний архів авторів.*
2. Білецька Т., Левкова О., Савчак І. Концепція нової національної культурної політики України. Культурний код Східного партнерства. URL: http://www.kultura.org.ua/wpcontent/uploads/FINALConcept_RoadMap_UA_CultureCodingEaP.pdf.
3. Ефективність реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: соціологічні індикатори (травень 2023 р.). Результати соціологічного опитування. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/efektyvnist-realizatsii-derzhavnoi-polityky-u-sferi-utverdzhennia-ukrainskoi-natsionalnoi-ta-gromadianskoi-identychnosti-sotsiologichni-indykatory-traven-2023-r>.
4. Українська та світова культура в умовах глобалізаційних викликів та війни: ХІХ між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 16-17 листоп., 2023 р.: Програма / Укл.: С. Виткалов, В. Виткалов. Рівне : РДГУ, 2023. 40 с.

UDC 477. 125.3**SCIENTIFIC PROFESSIONAL PROBLEMS IN HIGH SCHOOL IN THE CONDITIONS OF WAR****Vytkalov Volodymyr** – Ph.D., Prof., Head of the Department of Event Industries, Cultural Studies and Museum Studies of Rivne State University for the Humanities**Vytkalov Serhii** – Doctor of Cultural Studies, Professor, Professor of the Department of Event Industries, Cultural and Museum Studies,

The content of two issues of the scientific-metric collection «Ukrainian culture: past, present, ways of development» is analyzed, the attention is focused on the leading directions of scientific research of the authors who took part in their formation, the emphasis is placed on individual scientific investigations, the authors of which offer a new vision of cultural and artistic problems or a presentation of a review of the publication; tendencies of scientific research in the conditions of war are revealed

Key words: scientific research, Ukrainian culture, intercultural communication, martial law.

Надійшла до редакції 25.12.2023 р.

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ В.Г., ВИТКАЛОВ С.В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОГО ПОШУКУ В ЧАС ВІЙНИ 3

Розділ I. ІСТОРИКО-МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

КРОТОВА Т.Ф., КРЮК О.О. СТИЛЕТВОРЧІ ЗАСАДИ ФОРМ СРІБНОГО І ФАРФОРОВОГО ПОСУДУ XVIII – XIX СТОЛІТЬ	8
ТАТАРНИКОВА А.А. МУЗИЧНИЙ ТЕАТР ВІКТОРІАНСЬКОЇ ЕПОХИ : ІСТОРИКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	12
ЧЖОУ СЯО ОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА НЕФРИТОВИХ ВИРОБІВ ЗА ЧАСІВ ДИНАСТІЇ ТАН: ІСТОРІЯ, ЕТНОГРАФІЯ, ТИПОЛОГІЯ	17
ІАХ І. СПІВПРАЦЯ ЛЕВА ГЕЦА З АСОЦІАЦІЄЮ НЕЗАЛЕЖНИХ УКРАЇНСЬКИХ МИТЦІВ 1931-1939 рр.....	23
МАРТИНОВА І. В. ДІЯЛЬНІСТЬ ГАЛИЦЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ОРКЕСТРІВ ЯК УСОБЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ (КІНЕЦЬ XIX – ПЕРША ТРЕТИНА XX СТОЛІТТЯ)	30
КСІОНГ ЧЕНГІАНГ. СИНТЕЗ КИТАЙСЬКОЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ТРАДИЦІЇ В КОМПОЗИТОРСЬКІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУАН ЦЗИ ВІРШІВ СТАРОДАВНИХ КИТАЙСЬКИХ ПОЕТІВ.	36
ЦИМБАЛА Л., ЧЖОУ СЯО. ЗЛИТТЯ КИТАЙСЬКОЇ ТА ЗАХІДНОЇ КУЛЬТУР У НЕФРИТОВИХ ВИРОБАХ ХЕ МА: ІСТОРИЧНЕ ТЛО, СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ДЖЕРЕЛА ФОРМ	42
ГЕН ІНО. МАРШ № 1 ОР. 39 ЕДВАРДА ЕЛГАРА В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЛУН ЮЙ: КОМПАРАТИВНІ АСПЕКТИ	49

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-МИСТЕЦЬКІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

ДЖУЛАЙ Г.А. ПОЕТИКА ДИТЯЧОЇ ОПЕРИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ «МОДЕЛЕЙ» ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ XIX–XX СТОЛІТЬ	57
ПРОКОПЕНКО А.І. «ЮНАЦЬКІ» КОНЦЕРТИ В УКРАЇНСЬКІЙ ДОМРОВІЙ МУЗИЦІ: ТИПОЛОГІЧНІ РИСИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ	62
КРАВЧУК О. АКСІОЛОГІЧНА РЕІНТЕРПРЕТАЦІЯ БАЛЕТНОЇ СПАДЩИНИ	71
ВАСЮТА О.П. ХОРОВИЙ РУХ НІМЕЧЧИНИ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ : РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР	77
КУКУРУЗА Н.В. УНІВЕРСАЛІЗМ ДІЯЛЬНОСТІ БОРИСА БЕРЕСТА У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ МИСТЕЦТВА СЛОВА В СЕРЕДОВИЩІ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ	85
ХУАН КАЙЛЯН. ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ «НАРОДНИХ ПІСЕНЬ ДЛЯ ОРКЕСТРУ» ХУАНА ЖО	92
ОЛЕКСІЄНКО А. «ЧИЧЕСТЕРСЬКІ ПСАЛМИ» ЛЕОНАРДА БЕРНСТАЙНА ЯК ЗРАЗОК ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЖАНРОВОГО ІНВАРІАНТУ	100
ВОДЯНА М.Б., КРІЛЬ М.М. ПРЕМ'ЄРНІ КОНЦЕРТИ АКАДЕМІЧНОГО СИМФОНІЧНОГО ОРКЕСТРУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО ТВОРЧОЇ ІНСПІРАЦІЇ ДЛЯ МУЗИЧНОЇ СПІЛЬНОТИ МІСТА	107
КДИРОВА І.О., МИРОШНИЧЕНКО О.М. СПЕЦИФІКА НАЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ ТА	

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ У СИМФОНІЧНОМУ ЖАНРІ КАЗАХСЬКОЇ МУЗИКИ ХХ–ХХІ СТОЛІТТЯ	114
ЗУБКО Н.Б. СЮІТА IN C ДЛЯ ДВОХ ФОРТЕПІАНО БОГДАНИ ФРОЛЯК У СВІТЛІ ВИКОНАВСЬКО ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ.....	119
КОНЦЕВИЧ О.Ю. ПРИНЦИПИ ОПАНУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОГО УНІВЕРСАЛІЗМУ СУЧАСНОГО ТРУБАЧА В КОНТЕКСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИСТРОЇВ ТА ПРИЛАДІВ.....	123
ПАН БОТЯНЬ. ВНЕСОК УЧНІВ КЛАСУ ПРОФЕСОРА ЛІ ЮЙШЕНА В РОЗБУДОВУ СИЧУАНЬСЬКОЇ САКСОФОННОЇ ШКОЛИ.	131
ЗАДОРЖНА Т. ПОЕЗІЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ЯК АДЕПТА МОДЕРНУ У ДИСКУРСІ КОНЦЕПТОСФЕРИ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ПІСНІ.....	135
МАРТИНЮК М.В. ЕСТРАДНА СПЕЦИФІКА ЖІНОЧОГО АНСАМБЛЕВОГО ВИКОНАВСТВА В УКРАЇНІ.....	141
ЯЦЕНКО Г.В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗМІШЕННЯ ТРАДИЦІЙНОГО ДУХОВНО-ПІСЕННОГО КОНТЕНТУ НА ПЛАТФОРМІ «YOUTUBE».....	146
КАЛУСТЬЯН О., ОСТАПЧУК-БУДЗ М., КОВЛЕВА М. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ.	153
СТАШУК О.А., СТАШУК М.О. АНІМАЦІЯ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ПРОДУКТ У ХУДОЖНІЙ ПРАКТИЦІ УКРАЇНИ.....	159
ЄФІМОВА А.В., ГОНЧАРУК О.В. КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ КОНОТАЦІЇ В ПАМ'ЯТНИКАХ І МЕМОРІАЛАХ УКРАЇНИ 2000-2021 рр.	166
ОСАДЧА О.А. СИМВОЛІЧНИЙ АСПЕКТ ІКОНИ «ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЬОГО» У КОНТЕКСТІ ІСИХАСТСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ.	171
ДЕРИГУЗ Н.В. МЕТОД ХУДОЖНЬОЇ АПРОПІАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЖИВОПИСУ НА ЛЕВКАСІ УКРАЇНИ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ.	184
ЕНЮШІНА К.В. ТВОРЧА СПАДЩИНА СКУЛЬПТОРА ІОАННА ГЕОРГІЯ ПІНЗЕЛЯ ЗА ХРОНОЛОГІЄЮ.....	192
СТОРОНЯНСЬКА М.-М. СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДЕННЯ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ ЛЮТНЕВОЇ МУЗИКИ ЕПОХИ БАРОКО ДЛЯ БАНДУРИ.	198
ФУ КСІ РОЗВИТОК КИТАЙСЬКОЇ ФОРТЕПІАННОЇ ОСВІТИ: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	205

Розділ III. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

ФАБРИКА-ПРОЦЬКА О. ЗБЕРЕЖЕННЯ МИСТЕЦЬКОГО ДОРОБКУ ДЕЗИДЕРІЯ МИЛЛОГО В СТРУКТУРІ МУЗЕЮ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У СВИДНИКУ (СЛОВАЧЧИНА)	211
ПРОКОПЧУК І. ПРОСТОРОВІ ІДЕЇ СУПРЕМАТИЗМУ: ВІД ПЛОЩИНИ ДО ОБ'ЄМУ.....	216
РУДЧЕНКО А.А., КРЮКОВА Г.О. ТРАДИЦІЙНІ УКРАЇНСЬКІ РОЗПИСУ В ОЗДОБЛЕННІ ФАРФОРУ–ФАЯНСУ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ	227
КОМАН Г. М. ХУДОЖНІ КАХЛІ 1920-1930-х рр. ІЗ ПРИВАТНОЇ КОЛЕКЦІЇ АНДРІЯ КАМЕНЩИКА	230
БЕЛНАКІТА СХІДНІ КИЛИМИ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ ЄВРОПИ ДОБИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ	238
СІДЛЕЦЬКА Т.І. ДО ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВІННИЦІ [РЕЦ. НА КН.: КУШКА НАТАЛІЯ. МУЗИЧНА ВІННИЦЯ. ВІННИЦЯ : ТОВ «ВІННИЦЬКА МІСЬКА ДРУКАРНЯ», 2020. 480 С.].....	243

РЖЕВСЬКА М.Ю. МИСТЕЦЬКІ ДОКТОРСЬКІ ПРОГРАМИ : ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД.....	245
ЦИЦИРЄВ В.М. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАРОДНОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНО-ОРКЕСТРОВОМУ ВИКОНАВСТВІ	252

Розділ IV. ДИЗАЙН ЯК КУЛЬТУРНА ПРАКТИКА

КОВАЛЬ Л.М. ДЕТЕРМІНАНТИ ВПЛИВУ ОПТИЧНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ВІЗУАЛЬНОГО ДІАПАЗОНУ НА СВІТЛОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ В КОНТЕКСТІ ЙОГО ДИЗАЙНУ	261
ЧІКАРЬКОВА М.Ю. НАЦІОНАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА МОДИФІКАЦІЯ САКРАЛЬНОГО У ГРАФІТІ ЧАСІВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2014-2023)	265
ЛУЦИК Д.В. ХУДОЖНІЙ ТЕКСТИЛЬ ЯК ЗАСІБ ВИРАЖЕННЯ ДУХОВНИХ РЕФЛЕКСІЙ НА ПОДІЇ ТА НАСЛІДКИ ВІЙНИ : УКРАЇНСЬКИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	270
МУЛКОХАЙНЕН В. ЛЬВІВСЬКІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ КНИГИ	275
КАНТАРОВСЬКИЙ Ю.П. ПРОКОПЧУК І.Ю. ХУДОЖНЬО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІТАЛІЙСЬКОГО ФУТУРИЗМУ В ДИЗАЙНІ	281
ТОРМАХОВА А. М., РИХЛІЦЬКА О.Д., ТОВМАШ Д.А. ДИЗАЙН ЯК МЕХАНІЗМ ТА КАТАЛІЗАТОР СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	287
ВЕРГУНОВА Н.С., ВЕРГУНОВ С.В. ІНІЦІАТИВНИЙ КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПРОЕКТ «БЕЗПЕКА». ДОСВІД КОЛЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 022 «ДИЗАЙН» У ХНУМГ ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА	294